Հարկային տեղեկատվական համակարգ
www.taxinfo.am
taxinfo.am iTax

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարություն
Որոշում

31 հուլիսի 1997 թ. թիվ 315

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում վաճառվող արտադրանքի, ապրանքների եւ դրանց գների (հասույթի) գրանցման (հաշվառման) մասին

Համաձայն "Հարկերի մասին" Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15 եւ 28 հոդվածների, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը որոշում է.

1. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում վաճառվող արտադրանքի, ապրանքների եւ դրանց գների (հասույթի) գրանցման (հաշվառման) կարգը (կցվում է):

2. Սահմանել, որ սույն որոշմամբ հաստատված կարգի վերաբերյալ գերատեսչական նորմատիվ ակտերը սահմանված կարգով հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայությունը` համաձայնեցնելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության ու Հայաստանի Հանրապետության առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության հետ:

3. Սույն որոշմամբ հաստատված կարգի կատարման նկատմամբ վերահսկողությունը Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությանը համապատասխան իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմինը:

4. Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմնի` մամուլում եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներով լուսաբանել սույն որոշումը:

5. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում 1997 թվականի օգոստոսի 15-ից:

Հաստատված է ՀՀ Կառավարության
1997 թվականի հուլիսի 31-ի
թիվ 315 որոշմամբ

Կարգ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում վաճառվող արտադրանքի, ապրանքների եւ դրանց գների (հասույթի) գրանցման (հաշվառման)

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն կարգի դրույթները տարածվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող եւ ձեռնարկատիրական գործունեության առարկաներ (արտադրանք, ապրանք) վաճառող (այդ թվում` կոմիսիոն հիմունքներով) կազմակերպությունների, այդ թվում` օտարերկրյա կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծված` առանձնացված ստորաբաժանումների, անհատ ձեռնարկատերերի (այսուհետ` տնտեսավարող սուբյեկտներ) վրա, որոնք ունեն ապրանքների անմիջական ցուցադրության եւ վաճառքի վայր:

Սույն կարգի դրույթները չեն տարածվում ոչ նյութական ակտիվների, անշարժ գույքի, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հրատարակվող թերթերի վաճառքի վրա:

2. Սույն կարգի 1-ին կետում նշված կազմակերպությունները հաշվապահական հաշվառման, իսկ անհատ ձեռներկատերերը` եկամուտների եւ դրանց հետ կապված ծախսերի հաշվառման գործող կարգին զուգընթաց առեւտրի իրականացման վայրում վարում են արտադրանքի, ապրանքների եւ դրանց գների (հասույթի) գրանցման (հաշվառման) գիրք (այսուհետեւ` գրանցման գիրք, էջի ձեւը կցվում է):

3. Գրանցման գրքի էջերը համարակալվում, կարվում եւ կազմվում են, որից հետո տնտեսավարող սուբյեկտն իր հաշվառման վայրի հարկային մարմին է ներկայացնում գրավոր հայտ (համաձայն ձեւի)` գրանցման գրքի կնքման եւ համարակալման համար: Հարկային մարմինը հայտն ստանալուց հետո ոչ ուշ, քան 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում կնքում եւ համարակալում է գրանցման գիրքը` դրա վրա փակցնելով հարկային մարմնի տարբերանշանի պատկերով ինքնասոսնձվող դրոշմանիշ:

Կնքված եւ համարակալված գրանցման գրքերը խիստ հաշվառման փաստաթղթեր են եւ հերթական համարներով հաշվառվում են հարկային մարմնում:
Գրանցման գրքի կազմի վրա նշվում է տնտեսավարող սուբյեկտի լրիվ անվանումը, կազմակերպական-իրավական տեսակը, հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ), գտնվելու (բնակության) վայրը եւ գրքի հերթական համարը: Առեւտրի իրականացման վայրի (կետի) հասցեն տնտեսավարող սուբյեկտի գտնվելու (բնակության) վայրից տարբերվելու դեպքում նշվում է նաեւ այդ վայրի (կետի) հասցեն:
4. Առեւտրի (անմիջական վաճառքի) իրականացման յուրաքանչյուր վայրի (կետի, այդ թվում` նույն հասցեում, դրա մասին նշում կատարելով գրանցման գրքի կազմի վրա) համար վարվում է առանձին գրանցման գիրք:
5. Լրացված - ավարտված գրանցման գրքերը պահվում են տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ` մինչեւ այդ գրքում ամենավերջին գրանցման օրից սկսած 3 տարին լրանալը եւ ներկայացվում են Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմիններին նրանց պահանջի դեպքում:
Գրանցման գրքի լրանալուց - ավարտվելուց հետո տնտեսավարող սուբյեկտը սույն կարգի 3-րդ կետում նշված կարգով նոր գրանցման գիրք է ներկայացնում հարկային մարմին` կնքման եւ համարակալման համար:
Լրացված-ավարտված գրքում գրանցված, սակայն չիրացված (չվաճառված) արտադրանքի, ապրանքների մնացորդը շարունակվում է հաշվառվել լրացված-ավարտված գրքում` մինչեւ իրացումը (վաճառքը), բացառությամբ գնային փոփոխությամբ պայմանավորված նոր տողից գրանցման դեպքերի:
Մինչեւ գրանցման գրքի լրանալ-ավարտվելը տնտեսավարող սուբյեկտը սույն կարգի 3-րդ կետով սահմանված կարգով կարող է նոր գրանցման գիրք ներկայացնել հարկային մարմին` կնքման եւ համարակալման: Նոր գրանցման գրքում գրանցումները կատարվում են հարկային մարմին ներկայացված` լրացված-ավարտված գրանցման գրքի վերջին գրառումից անմիջապես հետո հարկային մարմնի կողմից "Գիրքն ավարտված է" նշումը կատարվելուց եւ կնքվելուց հետո:

II. Վաճառվող ապրանքների եւ դրանց գների գրանցման կարգը

6. Գրանցման գրքերում գրանցման (հաշվառման) ենթակա են ձեռք բերված (սեփական արտադրության արտադրանքի դեպքում` վաճառքի իրականացման վայրում (կետերում) ընդունված) բոլոր ապրանքները` ստանալուց (ընդունելուց) անմիջապես հետո, մինչեւ վաճառքի հանելը (բայց ոչ ուշ, քան մինչեւ ապրանքներն ստանալու օրվա ավարտը)` անկախ առեւտրի իրականացման ձեւից (մեծածախ կամ մանրածախ):
Տնտեսավարող սուբյեկտներն աշխատանքի ընթացքում (վաճառք իրականացնելիս) պարտավոր են գրանցման գիրքը պահել առեւտրի (անմիջական վաճառքի) իրականացման վայրում (կետում):
7. Գրանցման գրքում հերթական համարով նշվում են ապրանքի ստացման ամսաթիվը, մուտքի փաստաթղթի տվյալները (համարը, ամսաթիվը եւ ընդհանուր գումարը), ապրանքի անվանումը, չափի միավորը, քանակը, միավորի վաճառքի գինը (փոփոխությունները):
Գրանցման գրքում սխալ թույլ տալու դեպքում տողի վրա գրիչով գիծ է քաշվում այնպես, որ հնարավոր լինի կարդալ նախկին գրառումը եւ անմիջապես հաջորդ տողում կատարվում է ճիշտ գրառումը: Ջնջված տողի կողքին կատարվում է համապատասխան նշագրում սխալ գրառման մասին:
8. Տնտեսավարող սուբյեկտները մինչեւ ապրանքի վաճառքը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով լրացնում եւ տեղադրում են գնապիտակներ:
9. Տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ապրանքների գների փոփոխման դեպքում լրացվում են գրանցման գրքի 9-11-րդ սյունակները: Նույն ապրանքների գների երկրորդ փոփոխության դեպքում լրացվում են գրանցման գրքի 12-14-րդ սյունակները: Ապրանքների գների երրորդ փոփոխության դեպքում գրանցման գրքում (ապրանքների (եւ դրանց գների) գրանցման մասի 1-ին, 2-րդ եւ 5-8-րդ սյունակներում) լրացվում է նոր տող` հերթական համարով, միաժամանակ փակագծում նշվում է այդ ապրանքի առաջին (նախորդ) գրանցման տողի հերթական համարը: Ընդ որում, 2-րդ սյունակում նշվում է նոր գնով վաճառքը սկսելու ամսաթիվը, 7-րդ սյունակում` ապրանքների մնացորդի քանակը, որը ենթակա է վաճառքի նոր գնով, իսկ 8-րդ սյունակում` նոր գինը` սույն կարգով սահմանված ընդհանուր կարգով:
10. Գրանցման գրքում գրանցված գներից տարբերվող վաճառքի այլ գների գրանցումը պարտադիր չէ, եթե համապատասխան կարգով հաշվառվող փաստաթղթերով (հաշիվ-ապրանքագիր, գնման ակտ եւ այլն) հիմնավորվում է ապրանքների այլ գներով իրացումը:
11. Աշխատանքային օրվա վերջում տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ամեն օրվա արդյունքներով գրանցման գրքերում կատարվում է փաստացի կանխիկ հասույթների գրանցում` գրանցման գրքի վերջին վեց էջում "Օրական հասույթների գրանցում (հաշվառում)" մեկ տարվա համար նախատեսված մասում, ըստ

ամսաթվերի (ձեւը կցվում է): Այդ մասը (վեց էջը) լրանալուց - ավարտվելուց հետո տնտեսավարող սուբյեկտներին սույն կարգի 3-րդ եւ 5-րդ կետերին համապատասխան կարող է տրվել Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմինների կողմից կնքված "Օրական հասույթների գրանցում (հաշվառում)" մասի նոր էջեր` հաջորդ մեկ տարվա համար: Հասույթների գումարները գրանցվում (հաշվառվում) են հայկական դրամով` թվի ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշտությամբ: Չաշխատելու (կամ կանխիկ հասույթներ չունենալու) դեպքում գրանցման գրքի "գումարը" սյունակում դրվում է գծիկ, իսկ "գումարը (տառերով)" սյունակում կատարվում է գրառում` "Հասույթ չի առաջացել":
Հասույթների գումարները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով եւ դեպքերում մուտքագրվում են տնտեսավարող սուբյեկտի դրամարկղ` հաշվառվելով դրամարկղային գրքերում, որոնք նույնպես սույն կարգի 3-րդ կետին համապատասխան պետք է կնքված եւ հաշվարկված լինեն տնտեսավարող սուբյեկտի հաշվառման վայրի հարկային մարմնի կողմից:
Սույն կետով նախատեսված "Օրական հասույթների գրանցում" (հաշվառում)" մասի լրացումը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների պարտադիր կիրառմամբ դրամական հաշվարկներ իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների համար պարտադիր չէ:

III. Պատասխանատվությունը սույն կարգի պահանջների խախտման համար

12. Սույն կարգի պահանջների խախտումն առաջացնում է պատասխանատվություն` Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:
13. Վաճառվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցումը ներառում է`
ա/ գրանցման գրքի` ապրանքների (եւ դրանց գների) գրանցման մասի էջի 5-7-րդ սյունակների լրացումը (համապատասխան քանակի ըստ էության գրանցումը).
բ/ սույն կարգի 6-րդ կետի երկրորդ պարբերությամբ նախատեսված պահանջի կատարումը.
գ/ գրանցման գրքի օրական հասույթների գրանցման մասի լրացումը` բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կիրառվում են հսկիչ-դրամարկղային մեքենաներ:
14. Վաճառվող ապրանքների, ապրանքների գների գրանցումը ներառում է գրանցման գրքի ապրանքների (եւ դրանց գների) գրանցման մասի էջի 8-րդ սյունակի լրացումը (իսկ գների փոփոխության դեպքում` սույն կարգի 9-րդ կետի պահանջի կատարումը):
15. Հարկային մարմինը սույն կարգի պահանջների կատարման նկատմամբ իրականացնում է հսկողություն` Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների բնագավառը կարգավորող օրենսդրությանը համապատասխան:
16. Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմինների կողմից սույն կարգի պահանջների խախտումներ հայտնաբերվելու դեպքում տնտեսավարող սուբյեկտը ճշգրտումներ (գրանցումներ) է կատարում գրանցման գրքում եւ հաշվառմանը վերաբերող այլ փաստաթղթերում: